

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методико-технологічні засади вивчення курсу “Мова і література”»

3-4 семестр

Кількість кредитів ECTS – 3 кредити

Основна мета засвоєння курсу – сформувати активного, творчо мислячого майбутнього спеціаліста початкової ланки освіти, щоб він зміг навчати молодших школярів співпраці у виконанні групових завдань; самостійно осмислювати нову інформацію, піддавати критиці й вибирати її для себе; спілкуватися з людьми з різних питань; доводити, переконувати у правильності своїх думок; усвідомлювати, якими шляхами досягається позитивний результат у навчанні, а в подальшому креативної особистості, яка б мала внутрішні передумови, що забезпечують її творчу активність.

I. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Для вивчення навчальної дисципліни «**Методико-технологічні засади вивчення курсу “Мова і література”**» необхідні опорні знання з української мови та літературного читання за програмою вивчення «Методики навчання освітньої галузі «Мова і література»»; самостійно здобуті знання про традиційні та інноваційні методи навчання, їх поєднання.

Завдання дисципліни «Методико-технологічні засади вивчення курсу “Мова і література”» – виробити вміння поєднувати методи традиційного навчання з інноваційними з метою ефективного стимулювання учнів до вивчення української мови та літературного читання.

II. IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- специфіку створення нового в педагогічній теорії і практиці початкового навчання;
- джерела педагогічної інноватики;
- стан розробки інноваційних технологій у зарубіжній і вітчизняній педагогіці;
- умови розвитку та педагогічних дій активно мислячої дитини;
- позицію учителя в системі традиційного та нетрадиційного навчання за інноваційними технологіями;
- поради педагогів-новаторів щодо підвищення ефективності знань молодших школярів на уроках мови і читання;
- методи розвитку критичного мислення та методу опитування за програмою читання та письма критичного мислення;
- методу проведення групових форм роботи;

уміти:

- користуватися методами вивчення і оцінки інноваційних процесів у педагогічній теорії і практиці;
- інтерпретувати досвід педагогів-новаторів і розроблені ними технології в особистій професійній педагогічній діяльності;
- володіти методикою створення навчальної задачі;
- застосовувати інформаційно-ціннісний підхід до навчання читання і письма;
- володіти методикою швидкочитання та динамічного читання;
- методично правильно використовувати у роботі з дітьми лінійну схему опрацювання літературних жанрів, поєднуючи технологію навчання з методами та прийомами інноваційних технологій;
- вміло запозичувати у процес традиційного навчання досвід роботи з молодшими школярами США, Англії, Японії, Китаю, В'єтнаму, Польщі;
- створювати умови для використання педагогічного досвіду учителів-новаторів та педагогів-дослідників у навчальному процесі з молодшими школярами.

Загальні компетентності:

- здатність до аналізу та синтезу;
- уміння застосовувати знання на практиці;
- планування та розподіл часу;
- застосування базових знань професії на практиці;
- усне та письмове спілкування рідною мовою;
- знання другої мови;
- навички роботи з ПК;
- дослідницькі вміння;
- здатність до самонавчання;
- навички роботи з інформацією;
- уміння самокритики та критики;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій;
- здатність генерувати нові ідеї (творчість);
- міжособистісні уміння;
- робота в команді;
- дотримання етики;
- воля до успіху;
- ініціативність та дух підприємництва.

V. Короткий зміст дисципліни:

Змістовий модуль I

Розвивальне навчання у системі традиційного

Тема 1.1. Технологія розвивального навчання, понятійний апарат. Розвивальне навчання в теоретичному аспекті (психолого-педагогічні дослідження). Мета і завдання розвивального навчання. Вимоги до особистості педагога.

Тема 1.2. Уроки мови та читання постановки навчальної задачі за технологією розвивального навчання. Тема, мета, тип уроку. Створення навчальної ситуації з

обговоренням результатів роботи. Постановка навчальної задачі з обговоренням завдань для вибору найоптимальнішого виконання. Підсумкова рефлексія. Загальна групова рефлексія. Домашнє завдання.

Змістовий модуль II

Читання та письмо у початковій школі за технологією ЧПКМ

Тема 2.1. Інноваційна технологія ЧПКМ (читання та письмо критичного мислення). Понятійний апарат. Методика створення середовища для критичного мислення. Вплив методів асоціації, сенкана, кубування для розвитку критичного мислення. Методика опитування та оцінювання за поданою технологією.

Тема 2.2. Методика побудови модельних уроків читання та письма за технологією ЧПКМ. Загальні риси модельного уроку. Обґрунтування. Стадія виявлення знань з основи знань. Стадія усвідомлення виучуваного матеріалу. Метод «Позначки». Рефлексія. Словник для майбутнього учителя.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра педагогіки та методик навчання української й іноземної мов факультету педагогіки і психології:

Доцент Волошина Вікторія Валентинівна, доцент Чабайовська Марія Іванівна, викладач Степанчук Олена Вікторівна

Обсяг навчального навантаження та термін викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ECTS), з яких аудиторних – 16 год.: лекційних – 10 год., семінарських – 6 год.; самостійна робота – 74 год.

Дисципліна викладається у 3-4 семестрі.

VI. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

Основні:

1. Сисоєва С. Педагогічні технології: визначення, структура, проблеми впровадження. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 2002.
2. Розроблення освітніх програм за матеріалами аналізу проекту ЄС «Тюнінг». Методичні рекомендації, 2011р. Автори: В.М.Захарченко, В.І.Луговий, Ю.М.Рашкевич, Ж.В.Таланова. За редакцією В.Г.Кременя (НАН України).
3. Лекційно-практичний курс «Технології вивчення галузі «Мова і література»» / А.П.Каніщенко. – Т.: Навч.книга – Богдан, 2014.

Рекомендована література

1. Бордовский Г.А., Извозчиков В.А. Новые технологии обучения: Вопросы терминологии // Педагогика. – 1993. - №5.

2. Витковская И.М. Как организовать групповую учебную работу младших школьников // Нач. школа. – 1997. - № 12. – с. 53-56
3. Воровка М. Творчий підхід до проведення ділових ігор// Науковий вісник Чернівецького держ. ун-ту. Вип. 127. Педагогіка та психологія. – 2001. – 208 с. – С. 30-34.
4. Грабовська С.Л. Інтерактивне навчання у вузі: проблеми і перспективи // Вісник львівського ун-ту. Серія педагогічна. – Вип. 15. – 4.2. – с.171-176
5. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения. – М., 1996. – 324 с.
6. Десев Л. Психология малых групп. – М.: Прогресс, 1979. – 208 с.
7. Дженні Л. Стіл, Куртіс С., Мередит та Чарльз Темпл. «Читання та письмо для критичного мислення»
8. Кларин М.В. Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта. – М., Знание, 1989. – 75 с.
9. Кларк М. Технология образования или педагогическая технология? // Перспективы. Вопросы образования. – М., 1983. - №2. – с. 78.
10. Кондратенко Н.Е., Преждо Л.Н. Инновационные модели и технологии обучения в контексте задач реформирования образования // Инновации в образовании. – 2002. - №4.
11. Кошманова Т.С. Концептуальні моделі розвитку особистості школяра. – Львів, 1994. – 24 с.
12. “Моделі навчання” (для студентів педагогічних спеціальностей) / За ред. Т.С. Кашманової. Серія: навчально-методичні матеріали. – Вип. 5. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 22 с.
13. Моляко В.О. Психологічна готовність до творчої праці. – К.: Знання, 1989. – 48 с.
14. Монахов В.М. Технологические основы проектирования и конструирования учебного процесса. – Волгоград, 1995. – 322 с.
15. Монтессори М. Значение среды в воспитании // Частная школа. – 1995, - №4. – с.122-127.
16. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е.С. Полат., М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева, А.Е. Петров. Под ред. Е.С. Полат. –М.: «Академия», 1999. – 65 с.
17. Нор К.Ф., Бабаян Ю.О. Співробітництво в малих групах як засіб розвитку молодшого школяра / Зб. наук.-методичних вправ: Актуальні проблеми розбудови національної освіти. – Херсон, 1997. – с. 120-123
18. Освітні технології у школі і вузі: Матеріали науково-практичної конференції / За ред. О.М. Пехоти. – Миколаїв: МФ На УКМА, 1999
19. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) /за ред. В.Г. Кременя, авт. кол.: Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І. – Київ-Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. – 147 с.
20. Падалка О.С., Нісимчук А.С., Смолюк І.О., Шпак О.Т. Педагогічні технології. – К., 1995
21. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / С.О. Сисєва, А.М. Алексюк, П.М. Воловик, О.І. Кульчицька, Л.С. Сігаєва, Я.В. Цехмістер та ін. / За ред. С.О. Сисєвої. - К.:–ВПОЛ, 2001. – 502 с.
22. Піддубний В. Інформаційно-технологічний ресурс освіти в Україні // Українське суспільство – 2003. Соціологічний моніторинг. – К., 2003.
23. П'ятакова Г.П. Застосування інтерактивних методів навчання на заняттях із курсу “Історія російської літератури” у вищій школі // Тези доповідей звітної наукової

конференції кафедри педагогіки, 19 лютого 2002 р. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – С. 41-47.

24. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. –М.: Народное образование, 1998. – 589 с.

25. Сисоєва С. Педагогічні технології і професійний розвиток особистості // *Przyzwanie glebi do kregu stow, mysl, ided i dzialan.* – 1999-2001. – С. 741-754.

26. Сисоєва С. Педагогічні технології: визначення, структура, проблеми впровадження // *Неперервна професійна освіта: теорія і практика.* – 2002. – Вип. 4. – с. 69-79.

27. Сисоєва С.О. Педагогічні технології: структурно-функціональний аналіз // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* // Зб. наук. пр у 2-х част. /Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – К.-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2002. – Ч.1. – С. 86-91

28. Стрюк К. Система Марії Монтесорі – нове чи старе? // *Дошк. Виховання.* – 1996. - №3. – с.10-11.

29. Філософія освіти ХХІ ст.: проблеми і перспективи: Методол. Семінар, 22 листопада 2000 р.: Зб. наукових праць. Вип. 3. – К., 2000.

30. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.

31. Ярошенко О.Г. Групповая навчальна діяльність школярів: теорія і методика. – К.: Партнер, 1997. – 193 с.

Інформаційні ресурси:

Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова.

Метод навчання

Лекції, практичні/семінарські заняття.

Належне місце відводиться і таким методам, як «Дерево рішень», «Метод вільних дебатів», «Дискусія у формі симпозіуму», «Мозковий штурм», «Дискусія у стилі телевізійного ток-шоу», «Діалог Сократа», «Навчальна співпраця», «Команда – конкуренція – конкурс».

ІХ. Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виступів на практичних заняттях, перевірка і оцінювання самостійної роботи, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань і залікової роботи.

Підсумковий контроль: залік.

Х. Реєстрація на навчальну дисципліну: в деканаті